

РЕШЕНИЕ

№ 2463

гр. София, 10.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 62 състав,
в публично заседание на 16.02.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Даниела Гунева

при участието на секретаря Валентина Христова, като разгледа дело номер **10562** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Образувано е по жалба на Н. К. М., с адрес: [населено място], [улица], вх. А, ет. 13, ап. 35, срещу Решение № 2153-21-346 от 28.10.2022 г. на Директора на ТП на НОИ С. – град, с което е оставена без уважение жалба с вх. № 1012-21-1289 от 27.09.2022 г. на Н. К. М. срещу Разпореждане № [ЕГН]/60 от 19.08.2022 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване (ПО).

Жалбоподателят счита атакувания административен акт за незаконосъобразен и несъобразен с целта на закона. Според жалбоподателя датата, на която е породено правото на пенсия за инвалидност поради общо заболяване е 05.01.2021 г., поради което правото е възникнало преди 01.01.2022 г. което се явява крайната дата съобразно §22ц от ДР на КСО. Посочва, че експертното решение на ТЕЛК № 0062 от 15.02.2022 г. е влязло в сила на 17.03.2022 г., но в него е прието, че инвалидността е настъпила към 10.12.2021 г., а в епикризата е установено, че мозъчният инфаркт е настъпил на 05.11.2021 г., която дата следва да се определи за относима за правото на отпускане на пенсия. На следващо място счита, че не е имал възможност да подаде заявлението преди 01.01.2022 г., поради независещи от него обстоятелства, а именно, че не е било налице произнасяне с решение от ТЕЛК. Излага доводи, че органът неправилно е приложил разпоредбата на 22ц от ДР на КСО, тъй като инвалидността е настъпила преди 01.01.2022 г., поради което има право да упражни правото си на

избор от по-благоприятното за него между индивидуалния коефициент по новата методика или от осигурителния доход на лицето за период от три последователни години от последните 15 години осигурителен стаж до 01.01.1997 г.

В съдебно заседание, чрез адв. К. като поддържа жалбата по съображенията посочени в нея и претендира разноски по делото.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ С.-град, чрез процесуален представител юрк. М., оспорва жалбата, като счита същата за неоснователна. Излага подробни съображения в писмени бележки. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар на ответната страна.

Съдът, след като се запозна с жалбата и доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, установи следното:

Жалбоподателят е подал заявление № 29183 от 15.12.2021 г. до Териториална експертна лекарска комисия (ТЕЛК), поради настъпило заболяване./л.12 гръб/

На 15.02.2022 г. е издадено експертно решение № 62 на ТЕЛК, с което е установена 100% намалена работоспособност с нужда от чужда помощ. Инвалидизирането е прието за настъпило на 10.12.2021 г.

Със Заявление с вх. № 2113-21-899 от 23.03.2022г. Н. М. е поискал отпускане на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване (ИОЗ) като е представил документи по чл. 3 от Наредба за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС) необходими за преценка на правото на пенсията. В заявлението, жалбоподателят е декларирал, че в едномесечен срок ще представи обр. УП-2 за тригодишен период до 31.12.1996 г., за да бъде определен размера на пенсията и с индивидуален коефициент (ИК), изчислен по реда на чл. 70, ал. 4 - 7, ал. 10, т. 1 и ал. 11 от КСО, ако това е по-благоприятно него.

Представените със заявлението документи са: допълнително Заявление вх. № вх. № 2112-21-899#8/19.04.2022 г. Обр. УП-2 изх. № 720/18.04.2022 г. издаден от „Ню Бояна Филмс” АД и Обр. УП-2 изх. № 18/04.04.2022 г. издадено от Българска национална телевизия е постановено Разпореждане № [ЕГН]/05.04.2022 г., с което на М. е отпусната исканата лична пенсия за ИОЗ на основание чл. 74, ал. 1 от КСО, считано от 15.12.2021 г. - датата на подаване на заявлението за освидетелстване от ТЕЛК и е определена за изплащане в минимален размер.

С Разпореждане № [ЕГН]/5 от 13.05.2022 г. на длъжностното лице по ПО личната пенсия за инвалидност поради общо заболяване е изменена в действителен размер. Зачетен е осигурителен стаж до 10.12.2021 г. (датата на инвалидизирането) в размер на 32 години 10 месеца и 15 дни, като индивидуалният коефициент е изчислен по реда на чл. 70, ал. 8 - 9 от КСО и е определен на 0,6385.

С жалба вх. № 1023-21-2087 от 17.06.2022 г. Н. К. М. е обжалвал разпореждането от 13.05.2022 г. на ръководителя по ПО с искане личната пенсия за инвалидност поради общо заболяване да се определи и с индивидуален коефициент, изчислен по реда на чл. 70, ал. 4 - 7, ал. 10, т. 1 и ал. 11 от КСО.

С Разпореждане № [ЕГН]/60 от 19.08.2022 г. на длъжностното лице по ПО, оспорено в настоящото производство, на основание чл. 99, ал. 1 от КСО във връзка с § 22 ц от ПЗР на КСО е отказано исканото изменение на отпуснатата пенсия.

Длъжностното лице е изложило мотиви, че с разпореждане № [ЕГН]/13.05.2022 г. на М. в отпусната лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване, въз основа на подадено заявление от 23.03.2022 г. считано от 15.12.2021 г. с дата на инвалидизиране

10.12.2021 г. Пенсията е изчислена при базисен период 01.01.2000 г. - 31.12.2011 г. с брутно трудово възнаграждение - 34742,00 лв. Определен е индивидуален коефициент 0,6385 и е зачетен осигурителен стаж до дата на инвалидизиране- 32 години 10 месеца и 15 дни.

Посочил е разпоредбата на чл. 70 ал.8 от КСО съгласно която за пенсии, отпуснати с начална дата след 31.12.2018г. индивидуалния коефициент се изчислява по т.нар. нова методика – от осигурителя доход на лицето за преодите след 31.12.1999г. до датата на отпускане на пенсията, но за период не впо – малък от 36м. Счел е, че съобразно разпоредбата на § 22ц, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на КСО на лицата, чиито пенсии за трудова дейност се отпускат с начална дата след 31.12.2018 г., по заявления подадени до 01.01.2022 г. е дадена възможност да упражнят правото си на избор (в зависимост от по-благоприятното за тях) между индивидуалния коефициент по новата методика или определянето му от осигурителния доход на лицето за период от три последователни години от последните 15 години осигурителен стаж до 01.01.1997 г. по негов избор и от осигурителния му доход за период след тази дата до датата на отпускане на пенсията. Във връзка с горепосочените разпоредби заявленията за отпускане на лична пенсия подадени след 01 януари 2022 г. се изчисляват с индивидуален коефициент въз основа на данните за осигурителен доход за времето след 31.12.1999 г. до пенсионирането, поради което е счел, че правилно е определен размерът на отпуснатата пенсия и е отказал да я измени.

Н. К. М. е предявил жалба с вх. № 1012-21-1289/27.09.2022 г. срещу Разпореждане № [ЕГН]/60 от 19.08.2022 г. на длъжностно лице по ПО, с което с отказано изменението на личната пенсия за инвалидност поради общо заболяване, която е оставена без уважение с Решение № 2153-21-346 от 28.10.2022 г. на Директора на ТП на НОИ С. – град.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена от лице по чл. 147, ал. 1 от АПК, чиито права са засегнати от оспорения административния акт, при спазване на срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, във вр. с чл. 118, ал. 1 от КСО, срещу подлежащо на съдебен контрол на основание чл. 118, ал. 1 от КСО решение на Директора на ТП на НОИ – С. град, поради което е процесуално допустима.

Издадено е от компетентния орган съгласно чл. 117, ал. 3 от КСО - директорът на ТП на НОИ – С. град. Обективизирано е в посочената в същата разпоредба писмена форма и е със съдържание, регламентирано в чл. 59, ал. 2 от АПК. Отговаря и на изискването за мотивираност съгласно чл. 117, ал. 3 от КСО, във вр. чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК. Означен е органът, който го е издал, посочен е адресатът му, отразени са фактическите и правните основания за издаването му, формулирано е ясно и конкретно разпореждане, съдържа информация за реда, срока и органа, пред който подлежи на обжалване, датиран и подписан.

В производството по административен контрол за законосъобразност не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, представляващи основание за отмяната му. Въз основа на изложеното не се откриват отменителни основания по чл. 146, т. 1, т. 2 и т. 3 от АПК.

При издаването на решението не са налице противоречия с материалноправните разпоредби и същото е съобразено с целта на закона. Правните разпоредби, свързани с

предпоставките за отпускане и изменение на различните видове пенсии, както и за определяне на техния размер, се съдържат в КСО и в подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане. Направените от решаващия орган правни изводи са подробно мотивирани и съдът ги кредитира, като съответстващи на събрания доказателствен материал и на законовите разпоредби.

Съгласно § 22ц ал. 1 от ПЗР на КСО до 1 януари 2022 година едновременно с подаването на заявление за отпускане на пенсия, свързана с трудова дейност, с начална дата след 31 декември 2018 година, лицето има право да избере размерът на пенсията му да бъде определен с индивидуален коефициент, изчислен по реда на чл. 70, ал. 4 – 7, ал. 10, т. 1 и ал. 11, ако това е по-благоприятно за него. В тези случаи към заявлението задължително се прилагат документи за брутно трудово възнаграждение или доход, върху които са внесени осигурителни вноски за три последователни години от последните 15 години осигурителен стаж по избор на пенсионера преди 1 януари 1997 г., и за брутно трудово възнаграждение или доход, върху които са внесени осигурителни вноски за осигурителния стаж след тази дата до 31 декември 1999 г. включително. Когато за времето след 31 декември 1996 г. или за част от него не са представени документи за брутно трудово възнаграждение или доход, върху които са внесени осигурителни вноски, се ползват данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО.

В конкретния случай, Н. М. е заявил изрично желание за изчисляване на индивидуалния коефициент съгласно чл. 70, ал. 4-7 от КСО като е представил документи за осигурителния доход за тригодишен период от последните 15 години осигурителен стаж преди 1997 г. Заявлението е подадено на 23.03.2022 г.

Правният спор се свежда до това към кой момент е възникнало правото на пенсия и дали може да се приложи разпоредбата на § 22ц от ПЗР на КСО, тъй като заявлението е подадено на 23.03.2022 г.

Правната уредба, регламентираща определянето на началната дата на отпускане на пенсиите е в чл. 94 от КСО. По силата на ал. 1 на посочената норма, пенсиите и добавките към тях се отпускат от датата на придобиване на правото, ако заявлението с необходимите документи е подадено в 2-месечен срок от тази дата. Ако документите са подадени след изтичане на 2-месечния срок от придобиване на правото, пенсиите и добавките към тях се отпускат от датата на подаването им.

Цитираният текст на чл. 94, ал. 1 от КСО, съдържащ общото правило за началната дата на пенсиите, предвижда две хипотези за определянето ѝ:

Първата хипотеза предпоставя спазване на двумесечния срок, считано от датата на придобиване на правото на пенсия, в който срок лицето следва да подаде заявление и да представи с него изискуемите документи за преценката на претендираното право.

Втората хипотеза включва случаите, когато двумесечният срок от датата на пораждане на правото на пенсия е пропуснат, независимо от причините, които са правноирелевантни, и заявлението с необходимите документи е подадено след изтичане на този определен в чл. 94, ал. 1 от КСО срок. В този случай пенсията се отпуска от датата на подаване на документите пред компетентните пенсионни органи в ТП на НОИ.

Според чл. 94, ал. 3 от КСО извън случаите по ал. 1 пенсия за инвалидност и/ или добавка за чужда помощ се отпуска от датата на подаване от лицето на заявление декларация до ТЕЛК, но не по-рано от датата на инвалидизиране, съответно - от датата на определяне на потребността от чужда помощ, ако необходимите документи

за пенсиониране са подадени в териториалното поделение на Националния осигурителен институт в едномесечен срок от изтичане на срока за обжалване на експертното решение на ТЕЛК или на НЕЛК по отношение на правоимащото лице.

Материалноправните разпоредби на чл. 94 от КСО са императивни и административният пенсионен орган, работещ в условията на обвързана компетентност, е длъжен да се съобрази с тях, като ги приложи в тяхната точност, без да има възможност за самостоятелна преценка и отклоняване от съдържанието им.

Цитираните норми императивно регламентират следните възможни дати за отпускане на пенсия за ИОЗ:

- датата на придобиване на правото;
- датата на подаване на заявлението за пенсиониране;
- датата на заявлението до ТЕЛК.

С оглед на първата и втората хипотези правно релевантна се явява датата на придобиване на правото. По силата на чл. 71 от КСО лицата имат право на пенсия за инвалидност, когато са изгубили напълно или частично работоспособността си завинаги или за продължително време. Съгласно чл. 72 от КСО пенсия за инвалидност се определя на лица с 50 и над 50 на сто трайно намалена работоспособност – (ТНР) вид и степен на увреждане.

Цитираните норми дефинират като абсолютна задължителна изискуема предпоставка за правото на инвалидна пенсия определен от органите на медицинската експертиза процент ТНР - 50 и над 50 на сто.

Със Заявление с вх. № 2113-21-899 от 23.03.2022г. Н. М. е поискал отпускане на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване.

Правилни са доводите на административния орган, че в конкретния случай 2 - месечният срок по чл. 94, ал. 1 от КСО, следва да се брой от датата на придобиване на правото - 10.12.2021 г. и изтича на 10.02.2022 г. Заявлението за отпускане на пенсия е подадено на 23.03.2022 г., което е след изтичането на коментирания преклузивен срок. С оглед на последното обстоятелство, пенсията не може да бъде отпусната от датата на придобиване на правото - 10.12.2021 г., поради неподадено заявление за пенсиониране в 2- месечен срок от тази дата, т. е. до 10.02.2022 г. Предвид посоченото, както и с оглед фактическата невъзможност в случая документите да се подадат в двумесечния срок от придобиване на правото, тъй като ЕР на ТЕЛК е от 15.02.2022 г., т.е. то е издадено след този преклузивен двумесечен срок, законодателят е предвидил приложимата в случая ал. 3 на чл. 94 от КСО, определяща едномесечен срок за подаване на документите в ТП на НОИ, броим от изтичане на срока за обжалване на ЕР на ТЕЛК. ТЕЛК издаден на 13.03.2022 г./срокът на обжалване е предвиден да изтече на 27.03.2022 г./, като заявлението е подадено на 23.03.2022 г., поради което е прието от органа, че е подадено в срока по чл. 96, ал. 3 от КСО.

Правилни са доводите на административния орган, че разпоредбата на § 22ц от ПЗР на КСО предвижда крайна дата на избор между индивидуалния коефициент по новата методика или определянето му от осигурителния доход на лицето за период от три последователни години от последните 15 години осигурителен стаж до 01.01.1997 г., като е фиксирана дата на подаване на заявлението до 01.01.2022 г. Срокът е преклузивен и след неговото изтичане пенсиите се изчисляват с индивидуален коефициент въз основа на данните за осигурителен доход за времето след 31.12.1999 г. до пенсионирането. Законодателят е отчел за релевантна крайната дата за подаване на заявлението, като настъпването на право на пенсия или датата на настъпване на

инвалидността са приети за неотнормими. Жалбоподателят е подал заявление за отпускане на пенсия с вх. № 2112-21-899 на 23.03.2022 г., което се явява след срока по § 22ц от ПЗР на КСО до 01.01.2022 г., който въвежда право на избор. След изтичането на този срок правилно административния орган е изчислил пенсията въз основа на индивидуален коефициент въз основа на данните за осигурителен доход за времето след 31.12.1999 г. до пенсионирането.

При този изход от спора ответната страна има право на разноски. Същите са поискани своевременно от участвалия по делото процесуален представител. На основание чл. 143, ал. 4 от АПК в полза на ответника следва да се присъдят съдебни разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд – София град, Трето отделение, 62 - ри състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Н. К. М., с адрес: [населено място], [улица], вх. А, ет. 13, ап. 35, срещу Решение № 2153-21-346 от 28.10.2022 г. на Директора на ТП на НОИ С. – град, с което е оставена без уважение жалба с вх. № 1012-21-1289 от 27.09.2022 г. на Н. К. М. срещу Разпореждане № [ЕГН]/60 от 19.08.2022 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване.

ОСЪЖДА на Н. К. М., с адрес: [населено място], [улица], вх. А, ет. 13, ап. 35 да заплати на Териториално поделение НОИ–С. град съдебни разноски в размер на 100 (сто) лева.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в 14– дневен срок от получаването му пред Върховния административен съд на Република България.

СЪДИЯ: